

MITTETULUNDUSÜHING MAIDLA KÜLASELTS

**HARJUMAA SAUE VALLA
MAIDLA JA PÄRINURME KÜLA ARENGUKAVA
2003-2013**

MAIDLA 2003

Sisukord

Sissejuhatus	3
1 Piirkonna üldine kirjeldus	4
1.1 Maidla ajalugu	4
1.2 Küla asukoht	6
1.3 Elanikkond	6
1.4 Infrastruktuur	6
2 Hinnang küla olukorrale	8
2.1 Piirkonna arengu eesmärgid	9
3 Planeeritavad tegevused	10
4 Arengukava muutmine	11
5 Muudatused ja toimunud tegevused aastate lõikes	12
5.1 2003	12
5.2 2004	12
5.3 2005	12
5.4 2006	12
5.5 2007	13
6 Koostajad	14

Sissejuhatus

Küla arengukava koostamine sai alguse sellest, et 23.veebruaril 2003.aastal loodi „MTÜ Maidla külaselts“. Külaseltsi moodustavad kaks kõrvuti paiknevat küla, Maidla ja Pärinurme.

Arengukava eesmärk on kinnitada plaan, kuidas külasid järgneva kümne aasta (2003-2013) jooksul edasi arendada.

Külale oli valitud külavanem, kelle ülesandeks oli küla ja külaelanike esindamine vallas.

Arengukava peamine eesmärk on Maidla ja Pärinurme külates infrastruktuuri ja elukvaliteedi parendamine, kasutades selleks külaelanike, Saue valla ja Euroopa Liidu ressursse.

Arengukavas on toodud praegune olukord ja piirkonna arengu eesmärgid ja planeeritud tegevused. Arengukava koostamiseks on kokku kutsutud koosolekuid ja ühise heakskiidu leidnud ideed on toodud selles dokumendis. Arengukavasse võib teha muudatusi vastavalt vajadusele.

Arengukavas toodud eesmärgid aitavad edendada aktiivset külaelu ning koostööd ümberkaudsete külade ja vallaga.

1 Piirkonna üldine kirjeldus

1.1 Maidla ajalugu

Nagu enamikke Põhja-Eesti külasid, on ka Maidla muistset asustust esmakordselt mainitud 1241. a. Taani hindamisraamatus. Andmed külade kohta olid ilmselt juba 1219. a. sügisel või 1220. a. kevadel korraldatud ristimise käigus kogutud ning hiljem täiendatud. Kunagise Tallinna linna arhivaari Paul Johanseni andmetel on Maidla eelkäija, kolme suitsuga Sochentake küla tõenäoliselt asunud praeguse Madise talu ümbruses. 1465. a. on küla nimetatud Sallentackeks, hiljem Sallotackoks ja lõpuks Salluseks.

1465. aastal on mainitud küla ka Pernurme mõisana, mis paiknes Maidla jõe ääres nüüdsest mõisasüdamest umbes pool kilomeetrit allavoolu. Juba XV sajandi teisest poolest oli Maidla (sks. k. Wredenhagen) kuulunud väidetavalt vanale eesti soost Maydellide vasallisuguvõsale. Sellest nimest tuli ka maarahvale suupärasem, ürikutes esmakordselt 1586. a. ilmavalgust näinud Maidla nimi. Eri aegadel kuulusid Hageri kihelkonnast Maidla kõrval ka Mäeküla ja Sutlema Maydellidele. Üheks värvikamaks Maidla Maydellidest oli XVI sajandi teisel poolel mitmeid riigiameteid pidanud Tönnis. Ajalooürikutest tuntakse teda küll Rootsi riigipäeva saadikuna, Tallinna linnapeana või rootsi Peipsi järve laevastiku admiralina. Nimetatud mõis on üks viiest Maidla nimelisest mõisast Eestis.

Kui Põhjasõda polnud Maidlas nagu mujalgi Hageri kihelkonnas tõsiseid jälgi jätnud, tegi seda 1710. a. sügisel puhkenud katk seda laastavamalt. Uute riigivõimude poolt 1712. a. koostatud inkvisitsiooni andmetel oli Maidla rootsiaegsest 145 elanikust surnud paari kuuga katku 120. Kõikjal valitses kaos. Osa rahvast oli põgenenud vaid neile teadaolevatesse pelgupaikadesse. Ilmselt leidis enamik katkuohvritest viimse puhkepaiga ühishaudades Maidla Männiku talu karjamaal asuval Kääbastemäel. Nii suure hulga surnute toimetamine Hageri kirikuaeda ning “laulu ja kirikukelladega” matmine poleks tulnud kõne alla. Pealegi oli kirik 1710. a. mais maha põlenud ning tolleaegne pastor Matthias Ladovius kõige nelja tuule poole kadunud. Võibolla juba keskajal kalmistuna kasutusel olnud Kääbastemägi oma kruusase pinna ja kõrgendiku tekitatud auraga oli kõige parem ja pühitsetum paik Maidla katkuohvrite matusepaigaks. Hiljem tekkis katkukalmete ümber lugematul hulgal jutte, millest mitmed on rahvapärimestena meie ajanigi jõudnud. Nagu J. Jungi “Muinasteadus eestlaste maalt” pajatab, olevat Kääbastemäe ümbruses

varasematel aegadel “oigajat luud” kuulnud. Kohaliku rahvajuttude järgi olevat seal ka kodukäijaid ringi liikunud.

Maidla põliselanikest elasid katku üle 4 inimest Mölder Mardi, 4 Jüri Thomase, 3 Ewerti Mardi, 2 Lepicko Jacki, 5 Puusepa Hindrichu, 4 Kivisilla Matzi ja 3 Kurriste Jüri perest. Vanim Maidla ellujäänud rootsiaegsetest taluperemeestest oli 1659. a. sündinud Ewerti Mart. Mardil oli läinud õnnelikumalt kui enamikul Maidla rahvast, sest katk oli armu andnud ka tema 32-aastasesele abikaasa Annole ja 1706. a. sündinud tütar Trinole.

Pärast Põhjasõda läks Maidla mõis mõneks ajaks Peeter I „parema käe“ ja praktiliselt vene sõjalaevastiku looja admiral Apraksini kätte. See mees juhtis mitmeid edukaid sõjaretki, pidas tähtsaid riigiameteid (oli mõnda aega ka Eestimaa kindralkuberneriks). 1716. aastal organiseeris Apraksin Maidlas Soomest toodud sõjavangide ja tsiviilisikute koloonia, mis 1721. a. aastal seoses Venemaa ja Rootsi vahel sõlmitud Uusikaupungi rahuga likvideeriti.

Alates 1871. aastast kuni võõrandamiseni oli mõis Markgrafide perekonna omanduses, mõisa viimane omanik oli Hugo Markgraf. 1867. aastal püstitati mõisa pikk ühekorruseline kivist peahoone. Hoone kolme akna laiune keskosa oli kahekorruseline ning seda kaunistasid kaaraknad. 1930tel aastatel lammutati suurem osa hoonest, tänaseks on säilinud vaid vasaku otsa varemed.

1902.aastal sai valmis uus koolimaja, kus toimus õppetöö 1976.aastani. Suleti õpilaste vähesuse tõttu. Õppida sai edasi Saku, Hageri ja Ääsmäe koolides.

Aastatel 1975-1986 sügistööde ajal kasutas koolimaja ruume Ääsmäe sovhoos-õpilasmaleva majutamiseks ja šeffide toitlustus kohana. Koolimaja remont tehti 1986.aastal, mille käigus lõhuti välja pliit, üks ahi ning mõned vaheseinad. Ruumid kohandati õpilasmaleva majutamiseks. Hoovi peale ehitati õpilasmalevale köögiplakk koos söökla ja saunaga. 1991.aastast kuni 2003.aastani hoidis koolimajal silma peal Linda Grünberg. Harva toimusid ka külakoosolekud.

2003.aastal 23.veebrilil asutati MTÜ Maidla Külaselts, mille koosseisu kuuluvad Maidla ja Pärinurme küla. Alustati traditsiooniliste ürituste korraldamisega, nagu emadepäev, jaanipäev, isadepäev ja jõulud.

1.2 Küla asukoht

Maidla ja Pärinurme küla asuvad Saue valla lõunaservas ja piirnevad Rapla maakonnaga. Saue valla keskus Laagri on Maidlast 22 km kaugusel. Tallinn- Pärnu mnt. Harutee ristini on 8 km.

Maidla küla läbib Keila jõe harujõgi Maidla jõgi. Harutee-Hageri ja Maidla-Kiisa teeristil asub tehstiik, mis on 15-20 km raadiuses tuntud supluskoht. Külakeskuses loodes asub Ääsmäe kõrgraba.

Maidla külas on 7 põllumajandusega tegelevat talu. Maidla Sillaotsa talu ja Maidla Mõisa talu on tugevalt väljaarenenud teraviljakasvatus talud. Atto talu tegeleb piimakarja kasvatamisega ja AS Kaskater tegeleb lambakasvatusega.

Lisaks veel kolm peretalu: Madise, Hiie ja Nõmme. Enamus põllu ja metsamaad on välja mõõdetud ja kantud kinnisturegistrisse, jälgides hea peremeheliku tava, maad on hooldatud.

Peamised eluks vajalikud teenused on võimalik saada sõites külast välja 7 km kaugusele. Põhikool, raamatukogu, infopunkt, kauplus ja perearst asuvad Ääsmäel.

Külas puudub ühistransport juba aastast 1994. Bussi kasutamiseks tuleb kuidagi jõuda 7 km kaugusele Ääsmäele, Kiisale või Hagerisse. Lähim raudteejaam asub 7 km kaugusel Kiisal.

1.3 Elanikkond

Maidla ja Pärinurme küla on hajakülad. Külades elab 65 peret. Saue valla andmetel elab Maidla külas 150 inimest, neist mehi 75, naisi 75. Pensioniealisi inimesi on 42, lapsi 44. Need andmed on ligikaudsed, kuna kõik elanikud ei ole ennast külla sissekirjutanud.

Suurem osa tööealisest elanikkonnast töötavad väljapool küla. Lasteaia lapsed käivad Ääsmäe lasteaias ja põhikooliealised õppivad Ääsmäe Põhikoolis.

Inimeste haridustase on väga erinev, leidub mitmete elukutsete esindajaid.

Peamiselt elatakse omaette taludes, lisaks on külakeskuses üks kahekorruseline korterelamu, kus on seitse korterit, ja teine kahekorruseline korterelamu kuulub ühele perele ning neli ühepereelamut „Priit“.

1.4 Infrastruktuur

Teed – küla läbib kaks riigiteed Harutee- Hageri ja Maidla- Kiisa. Teed on kruusakattega, auklikud ja tolmavad. Teid hõõveldatakse siis, kui külarahvas sellest ise märku annab, vastasel

juhul toimuks hõõveldamine ainult paar korda aastas. Liiklus teedel on tihenunud ning sellest tulenevalt on teede olukord muutunud pidevalt halvemaks.

Loodus- küla läbib Maidla jõgi, mis suubub Keila jõkke. Külas asub tiik (veehoidla) ja Kuristu karstiala, kus asuvad karstilehtrid. Küla asub soode ja rabade keskel. Külas olevad maad on enamasti haritud. Maidlas on põlismetsad, kust sügisel saab korjata nii seeni, kui marju. Metsades on palju ulukeid, peamiselt kitsed, metsasead, põdrad on nähtud ka karu ja ilveseid.

Elektrivarustus- on olemas kõikides majapidamistes. Küla läbib kõrgepingeliin ja majapidamisi ühendavad õhuliinid. Raske lume ja tugevate tuulte korral esineb tihti voolukatkestusi ja pinge langusi.

Vesi – enamik majapidamisi kasutab oma kaevu ja kogumissüsteemi.

Prügimajandus – majapidamistest ja korterelamutest viiakse prügifirmade poolt regulaarselt prügi ära. Aastas korra (kevad) on võimalik prügi ära saata valla poolt tellitud prügiautoga.

Sideteenused – osutab Ääsmäe sidejaoskond, post kantakse iga päev tee ääres asuvatesse kastidesse. Küla keskel on posti kogumiskast. Telefoni ja interneti ühendus on puudulik.

2 Hinnang küla olukorrale

Piirkonna eelised

- 1 Elujõuline ja tugev hajaasustusega 65 perega küla
- 2 Miljööväärtuslikud alad (jõgi, kõrgraba, mets, tiik)
- 3 Tallinna lähedus (25 km)
- 4 Põllumajanduse, metsanduse kõrge kasutustase
- 5 Supluskoha olemasolu

Piirkonna areng (võimalused)

- 1 Põllumajanduse edasine areng, nii taime- kui loomakasvatuses
- 2 Elanikkonna noorenemine
- 3 Uute majapidamiste rajamine
- 4 Külaseltsimaja kasutusele võtmine
- 5 Uute ettevõtlusvormide rakendamine

Piirkonna puudused

- 1 Oma infrastruktuuri (kauplus, side, arstabi) puudumine
- 2 Teede halb olukorda Ääsmäe-Maidla-Kiisa teel
- 3 Paljudes peredes üksikud vanainimesed
- 4 Vähe töökohti
- 5 Teeäärte ja metsade risustamine läbisõitjate poolt

Piirkonna areng (ohud)

- 1 Uuselanikud ei tunne kohalike tavasid
- 2 Infrastruktuur ei jõua järgi
- 3 Supluskoha suurenev kasutus (prügi, maastik jne)
- 4 Uute ettevõtlusvormidega kaasnevad ohud

2.1 Piirkonna arengu eesmärgid

- Turvalise, üksteisega arvestava, hoitud ning korrastatud keskkonnaga küla loomine
- Ühistegevuse arendamine (Piirkonnas elavate inimeste huvialase tegevuse, vabaaja veetmise ja kultuuriürituste korraldamine)
- Külakeskuse välja ehitamine (Seltsimaja ja abihoonete korrastamine)
- Supluskoha korrastamine
- Küla korrastamine (Heakorratalgute korraldamine, taluviitade paigaldamine)
- Infrastruktuuri parendamine (Teed, kauplus, ühistransport)
- Peremeheta maade ja hoonete omanikustamine (Igaüks on peremees oma kodus)
- Seisvate ja lagunened hoonete korrastamine või lammutamine omanike poolt
- Looduslike olude säilitamine
- Külale sobiliku elamuehituse soodustamine, säilitades elanikele harjumuspärane privaatsus
- Mängu- ja spordiväljakute rajamine
- Soodustada ettevõtluse arendamist külas, seeläbi uute töökohtade loomist

3 Planeeritavad tegevused

Aasta	Planeeritud tegevus	Kavandatud rahastamisallikas	Tegelik toimumise aeg /põhjus
2003	Endise koolimaja ja ümbruse korrastamine	Saue valla eelarve	Korraldati heakorralguid.
2004	Maidla-Kiisa teeremont, teadete tahvlid	Riiklik eelarve, Saue valla eelarve	Toimus
2005	Maidla-Kiisa teeremont. Seltsimaja katuse rekonstrueerimine.	Riiklik eelarve, RAK 3/5, omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	Toimus
2006	Seltsimaja rekonstrueerimine. Infopunkti rajamine	RAK 3/5, omafinantseering	Toimus. Infopunkti ei avatud.
2007	Seltsimaja rekonstrueerimine. Kaupluse avamine.	RAK 3/5, omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	Rekonstrueerimine lõpetati juba 2006.a. Kaupluse avamist ei toimunud.
2008	Olemasoleva suplus paiga korrastamine (lõkkeplatsid, prügikastid, wc-d). Talukohtade viidad.	Omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	
2009	Olemasoleva suplus paiga korrastamine (Valgustus, Riidevahetus kabiinid, mänguväljak). Seltsimaja abihoonete remont. Seltsimaja ümbruse haljastamine.	Omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	
2010	Olemasoleva suplus paiga korrastamine (Piknikukohtade rajamine). Seltsimaja abihoonete remont. Külakiige ehitamine.	Omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	
2011	Olemasoleva suplus paiga korrastamine (Hüppeplatvormi ehitus). Spordiväljaku rajamine. Kaupluse avamine.	Omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	
2012	Olemasoleva suplus paiga korrastamine (Välilava ehitamine). Mänguväljaku rajamine.	Omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	
2013	Olemasoleva suplus paiga korrastamine. Seltsimaja hoonete remont.	Omafinantseering, Saue valla eelarve, toetused.	

4 Arengukava muutmine

Arengukava korraline ülevaatamine ja muutmine toimub üks kord aastas küla üldkoosolekul.

Arengukava täitmist jälgivad külavanem ja külakogu liikmed.

Arengukava uuendatakse:

- valla arengukava muutmisel
- arengukava tähtaja möödumisel
- külakogu koosolekutel vastavalt tehtud ettepanekutele külaelanike poolt

Arengukavasse tehtud muudatused fikseeritakse arengukava lisadena, aastate lõikes.

5 Muudatused ja toimunud tegevused aastate lõikes

5.1 2003

Tähistati Vastlapäeva, Naistepäeva ja Jaanipäeva. Külale soetati valla abiga lipumast.

5.2 2004

Tähistati Emadepäeva, Jaanipäeva ja Isadepäeva.

5.3 2005

Tähistati emadepäeva ja jaanipäeva. Hakati taastähistama küla ühist jõulupidu. Viimane jõulupidu(näärud), toimus 28 aastat tagasi. Toimus kunstiring.

Esimene heaks kiidetud projekt oli 2005 aastal Seltsimaja katuse vahetamine. Töö teostas AS Toode. Projektist meede 3.5 saadi 114350.- krooni, millele omavalitsus lisas 10 % (11435.-). Mis teeb projekti üldmaksumuseks 125785.- krooni.

5.4 2006

Korraldati üle vallaline üritus, Saue valla Jüriöö jooks, millest võttis osa oma küla võistkond. Tiigi kaldas tähistati suvelõpupidu. Toimus kunstiring.

2006 aastal prooviti õnne meede 3.5 projekti kirjutamisel, mis sai samuti heakskiidu. Töö teostas SCRUV OÜ, eesotsas Aimur Mägi. Projektist meede 3.5 saadi 938 796.- krooni, millele omavalitsus lisas 10 % (93879.60.-). Mis teeb projekti üldmaksumuseks 1048343.- krooni.

Sama aegselt Seltsimaja remondi projektiga, taotleti raha ka küttesüsteemi uuendamiseks. Projekti rahastas Hasartmängumaksust regionaalsete investeeringute taotlemise programm. Hasartmängu maksust taotletava summa suurus oli 155200.- krooni, millele lisandus omavalitsuse 20 % (summas 37 800.- krooni) ja MTÜ oma finantseering 1000 krooni. Projekti üldmaksumuseks tuli 194 000.- krooni.

Seltsimaja inventari soetamiseks andis Saue omavalitsus meile 97 500.- krooni. Kokku olema saanud läbi projektide ja omavalitsuse toetuse 1 465 628.-

9.detsembril viis Maidla seltsimaja sisseõnnistamine läbi Hageri koguduse õpetaja Jüri Vallsalu. Korraldati vastuvõtt külaelanikele, projektis osalejatele ja vallaametnikele.

Toimus jõulupidu.

5.5 2007

Toimus Naistepäev, Lihavõttepühad, Emadepäev, laste suvelõpupidu, seltsimaja aastapäeva tähistamine ja jõulud. Toimus kunsti-, kokka- ja arvutiring.

21.juulil 2007.aasta päikeselisel keskpäeval kogunesid Maidla küla seltsimaja (endise Maidla koolimaja) õuel Maidla ja Pärinurme külade praegused ja endised elanikud.

Rahvale pakkusid meelelahutust, kandlemängija Maarja Maasing, Saue rahvatantsurühm „Saue simmajad” Piret Kuntsi juhendamisel. Maidla oma „Laulge kaasa” viis läbi Tiina Selke. Rahvale õpetas tantsusamme Teet Killing, õhtu peaesinejaks oli Mait Maltis.

Võtsime osa Tuulas toimunud Jüriöö jooksust. Esindasime küla Harjumaa külade VII Maapäeval Kohatu külas, Kernu vallas. Võtsime aktiivselt osa toimunud võistlustest ja tõime koju seitse auhinda. Võtsime osa Saue valla külade päevast, kus saavutasime grillimises III koha ja külade üldarvestuses I koha.

6 Koostajad

- Aili Mitt
- Valter Grünberg
- Maire Pentikäinen
- Terje Jaup
- Helger Rannu
- Aavo Mitt
- Maidla- ja Pärinurme külaelanikud